

Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis'

Aanleiding

Nadat eind februari 2020 in Nederland de eerste besmettingen met COVID-19 werden geconstateerd, heeft de Rijksoverheid medio maart 2020 diverse maatregelen genomen om getroffen en te steunen die hard geraakt worden door de gevolgen van de coronacrisis.

Op het moment dat het Rijk zich beraadt over steunmaatregelen, beraden eveneens gemeenten zich op maatregelen. Dit geldt ook voor de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg. Omdat de bestrijding van het coronavirus tot grote en acute (financiële) problemen leidt bij inwoners, instellingen, verenigingen, bedrijven en zzp'ers, is er bij gemeenten de wens getroffen en te steunen.

Het acute karakter van de problemen noopt tot snelle besluitvorming. Deze omstandigheden kunnen er toe leiden dat besluiten op andere wijze plaatsvinden dan anders en dat de gemeenteraden minder in positie zijn gebracht om 'er iets van te vinden'. De geschetste situatie vormde voor de Rekenkamer Tilburg, Rekenkamer Arnhem, Rekenkamer Breda en Rekenkamercommissie Oss (hierna: de B3A-rekenkamers) aanleiding tot een onderzoek naar corona-steunmaatregelen in de vier gemeenten en de rol van de gemeenteraden daarbij.

De vraagstelling van dit onderzoek luidt:

- *Welke regionale en lokale corona-steunmaatregelen zijn er tot op heden in de aan het onderzoek deelnemende gemeenten genomen?*
- *Op basis van welke afwegingen en belangen en met onderkenning van welke risico's?*
- *En wat is de informatiepositie en de rol van de gemeenteraden daarbij geweest – ook in relatie tot de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in het verdere vervolg van de coronacrisis?*

Beoogd effect / bestuurlijk kader

De B3A-rekenkamers hebben het onderzoek uitgevoerd in samenwerking met Bureau voor Economische Argumentatie (BEA). Eerst is het begrip corona-steunmaatregel afgebakend. Vervolgens zijn over de periode maart tot november 2020 schriftelijke stukken bestudeerd om een overzicht te vormen van welke corona-steunmaatregelen zijn genomen per gemeente. Ter beantwoording van op welke wijze besluitvorming over deze maatregelen heeft plaatsgevonden, welke belangen zijn meegenomen en met onderkenning van welke risico's, wat de rol van de Tilburgse gemeenteraad is geweest bij besluitvorming over deze maatregelen en hoe zij in positie zijn of kunnen worden gebracht, zijn schriftelijke stukken bestudeerd over de periode maart 2020 tot en met februari 2021 en zijn interviews gehouden met de griffier, wethouder/locoburgemeester en betrokken ambtenaren. Ook is er contact gelegd met uw raad door het stellen van schriftelijke vragen en door met uw raad in gesprek te gaan (januari 2021).

De opzet van het onderzoeksrapport is als volgt. De bestuurlijke nota (deel 1) bevat de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer Tilburg (RKT). In deel 2 is de bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders opgenomen. In deel 3 van deze rapportage, de nota van bevindingen, wordt een uitgebreid verslag gegeven van de bevindingen van het onderzoek; het hoofdrapport voor de gemeenten Tilburg, Breda, Oss en Arnhem (deel 3a) en het deelrapport voor de gemeente Tilburg (deel 3b). Voor een overzicht van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek verwijst de RKT naar de 'Samenvatting' in het

hoofdrapport (deel 3a) en 'Antwoorden op onderzoeksvragen' (deel 3b). De bestuurlijke nota's van de overige Rekenkamer(commissie)s en overige deelrapporten van de gemeenten zijn beschikbaar via www.rekenkamertilburg.nl.

Voorstel

- 1) *De conclusies uit het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' te onderschrijven.*
- 2) *De aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' over te nemen.*

Argumenten

- 1) *De conclusies uit het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' te onderschrijven.*

Zie de bestuurlijke nota (deel 1), pagina 7 t/m 15.

- 2) *De aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' over te nemen.*

De RKT doet de volgende aanbevelingen aan de raad:

1. Houd als raad de kaderstellende rol vast die gaandeweg het voorjaar van 2020 is ingenomen en vraag voortaan van het college om middels een aantal scenario's uitgewerkt in een herstelagenda inzichtelijk te maken wat de lange termijn effecten van de coronacrisis kunnen zijn op toekomstige beleidskeuzes in de gemeente Tilburg, daarbij rekening houdend met eventuele schaarsere budgetten vanuit het Rijk.
2. Vraag als raad ter versteviging van de controlerende rol aan het college om met behulp van een afwegingskader explicieter te maken hoe bij de keuze over corona-steunmaatregelen prioriteiten worden gesteld en belangen van getroffen en niet getroffen worden afgewogen, alsook hoe tegengestelde of conflicterende belangen van getroffen en niet getroffen worden afgewogen.
Zorg dat in de Monitor 'Tilburg onder Corona' inzichtelijk wordt gemaakt wat de meerjarige (financiële) risico's zijn om te kunnen anticiperen op mogelijke toekomstige tegenvallers. Overweeg om in de Monitors hiervoor een separate risicoparaaf te nemen.

De RKT doet de volgende aanbevelingen aan het college:

1. Leg als college de uitgangspunten voor de beheersing van de (ook meerjarige) risico's van de coronacrisis helder vast en communiceer deze met de raad.
2. Om de raad van adequate informatievoorziening te blijven voorzien en de (financiële) risico's en consequenties van de coronacrisis in beeld te kunnen houden, blijf geactualiseerde Monitors 'Tilburg onder Corona' frequent aanbieden aan de raad. Neem daarin ook mee, naast de financiële consequenties, de psychologische, sociale en andersoortige gevolgen zodat duidelijk wordt wat de effecten van de crisis in totaliteit zijn.

Vervolg

De RKT organiseert (naar verwachting) op 31 mei a.s. een informatiebijeenkomst voor de raad. De RKT verzoekt het raadsvoorstel aan de orde te stellen tijdens de debatbijeenkomst op 7 juni 2021 en de raadsvergadering van 14 juni 2021.

Bijlagen

Rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg'.

Tilburg, 8 april 2021

De Rekenkamer Tilburg
de secretaris van de Rekenkamer Tilburg,

de voorzitter van de Rekenkamer Tilburg,

Deborah van Gestel-Mulders

Hayke Veldman

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Tilburg;

- gezien het voorstel van de Rekenkamer Tilburg;
- gelet op de bestuurlijke nota rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis' (deel 1);
- gelet op de collegereactie d.d. 6 april 2021 in het kader van de bestuurlijke hoor- en wederhoorprocedure rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis' (deel 2);
- gelet op de nota van bevindingen rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis' (hoofdrapport, deel 3a en deelrapport gemeente Tilburg, deel 3b).

Besluit

1. *De conclusies uit het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' te onderschrijven.*
2. *De aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis – Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg' over te nemen.*

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 15 juli 2021.

De plaatsvervangend griffier,

voorzitter,

